

STOMA VILÁG

Magyar Sztómaterápiás Nővérek Egyesületi Hírlevele

I. évfolyam I. szám

2006. július

Kedves sztómaterápiás ápolók, sztómaterapeuták!

Új szakdolgozógárda segíti a sztómaviselők rehabilitációját. Megvalósításra vár egy komplex gondozási forma. A műtéten átesett betegek nyomon követése nélkül még kívánnivalót hagy maga után, de igyekszünk – e magazin segítségével is – mindenkinek megadni azt a lehetőséget, hogy egységes szemlélet és tematika alapján történjenek az ellenőrzések minden intézetben.

A sztómaterápia a betegápolás részterülete, a sztómaviselők testi, lelki és társadalmi rehabilitációját segíti elő. A bél megnyitása és a széklet ilyen módon való elvezetése régi korba nyúlik vissza. A bélkivezetés ápolásáról kevés szó esik, néhány tudósítás beöntést, azaz bélmosást ajánl. Az első székletfelfogó szerkezetek a pelották voltak. Kezdetben fém-, majd gumi- és műanyag tartályok, amelyeket övvel rögzítettek a testhez 1930 körül.

A sztómaviselők szervezett ápolása Norman Gill, amerikai ileostomaviselő nevéhez kötődik, aki 1958-ban egy clevelandi orvos segítségével kezdte meg munkáját. 1961-ben nyitotta meg kapuját az első sztómaterápiát oktató iskola. A képzett nővérek 1968-ra létrehozzák a Stomaterapeuták Nemzetközi Társaságát.

Önvallomás

Ápolónői tevékenységem 1982-ben sebészeti osztályon kezdődött. Műtéten átesett betegek ápolása nagy kihívás. Egy kezdő nővérré is nagy hatást gyakorol egy olyan műtét, amely csonkolással, testképváltozással jár. Megérintett a sztómások problémája, hogyan élnek mindennapjaikat, hogyan dolgoznak, hogyan alakul életük a műtét után. Nyitottságom lehetővé tette, hogy őszintén elmondják problémájukat, tanácsot vártak tőlem. A fejlődés sodort, vitt magával. Elsők között végeztem Prof. dr. Ritter László és asszisztense, Pap Márta irányítása alatt magántanulónként sztómaterápiából. Mára a továbbképzések lehetővé teszik számomra, hogy tudomásomat továbbadjam, ezzel is segítve a sztómások rehabilitációját.

Patai Gyöngyi, Országos Onkológia Intézet, Sebészet Magyar Sztómaterápiás Nővérek Egyesületének Elnöke

Magyarország kicsit megkésve, de csatlakozott a társasághoz. A rehabilitáció fejlődésének lehetősége szorosan összefügg azzal, hogy megjelentek a külföldi segédeszköz-forgalmazók a magyar piacon, de nem volt megfelelően képzett szakember, aki eljuttatta volna termékeit a sztómásokhoz. A sztóma ápolásával foglalkozó nővérek száma 1990-től folyamatosan emelkedett. Elsőként 1992-ben adott otthont az Egészségügyi Továbbképző Intézet sztómaterapeuták képzésére. A képzett szakdolgozók jól megállták a helyüket, így további tanfolyamokra nyílt lehetőség, az Országos Sebészeti Intézet és a Magyar Rákellenes Liga támogatásával.

A sztómaterapeuta olyan képzésben részesül, amely alkalmassá teszi arra, hogy a sztómaszövődményeket csökkentse, megelőzze, illetve kezelje azokat. Speciális tevékenysége és szakismerete alapján szorosan együttműködik az orvosokkal, nővérekkel. A szakdolgozó ellátási területe magában foglalja a colostoma-, ileostoma-, urostoma- viselők és egyéb mesterséges szájadékkal élők (nyálfistula, tracheostoma), valamint a nehezen gyógyuló,

Kezdetleges bélsártartók

váladékozó sebek kezelését. A szakdolgozó feladatai közé tartozik a beteg és a hozzátartozó pszichés vezetése, a felvilágosítás, a sztóma gondozása és az ellátás eszközeinek teljes körű ismerete. Lehetőségünk van a továbbképzések által arra, hogy a legújabb eszközöket megismerjük, alkalmazzuk, és még többet tegyünk a sztómaviselőkért.

Lelkes kollégák önfeláldozó munkája, tenniakarása lehetővé teszi, hogy minden nagyváros vezető sebészeti osztályán működjön colo-proctologia vagy sztómaterápia, vagy mindkettő, ahol segítséget kaphatnak a rászorulóak. Bárki jelentkezhet az ilyen ambulanciákon, akkor is, ha területileg nem tartozik oda, vagy nem abban az intézetben operálták. Az alapellátást követően a lakóhelyéhez legközelebbi rendelőbe irányítják.

Patai Gyöngyi főszerkesztő

Készült a Coloplast támogatásával

NŐVÉRI FELADATOK AZ ORVOSTÓL KAPOTT INFORMÁCIÓ UTÁN Műtét előtt (amennyiben a sztóma kialakítása tervezett)

Ismeretek, ezek fejlesztése:

- Felmérni a beteg ismereteit a betegségről, illetve azt, hogy megértette-e az információkat.
- A beteg akaratát és állapotát figyelembe véve dönteni a sztómaviselő be-tanításáról.
- Beszélgetés a beteggel a műtétről és annak következményeiről, valamint meggyőződés arról, hogy a beteg mindent megértett.
- Tájékoztató a tervezett bentfekvésű időről.
- Tájékoztató a rehabilitációs lehetőségekről.
- Tájékoztató a tervezett hazabocsátásról és az utógondozásról, lehetősé-gekről.
- (sztómaterápiás ambulancia, házi ápolás, beteggyesületek).
- A beteg tájékoztatása a műtét utáni sztómás állapotáról és a várható ál-lapotjavulásról.
- Szükség esetén sztómaterápiás eszközök bemutatása a betegnek.
- Képek bemutatása a sztómáról, ha szükséges.
- Betegtájékoztató preoperatív füzet kiadása.

Bőr/szövet:

- A sztóma helyének kijelölése tekintettel a következőkre: anatómia, sztóma fajtája, láthatósága, hobbi, munka, öltözködési szokások, testi fogyatékos-ság, vallási, kulturális megfontolások.
- A sztómazsák viselésének kipróbálása a beteg által, a beteg vegye fel a saját ruháját, hogy a sztómazsák lehető legkényelmesebb helyzetét meg lehessen határozni.
- A beteg viselje a zsákot /eszközt 1 órán keresztül.
- A sztóma optimális helyének kijelölése speciális sebészeti tollal.
- Felmérni, hogy a beteg nem szenved-e olyan más betegségben, ami aka-dályozná a sztóma ellátását, pl. reuma, gyenge látás stb.

Egyéb:

- Beszélgetés a beteggel arról, hogy melyik hozzátartozóját szeretné bevoni a sztóma ellátásába.
- Válaszadás a beteg felmerülő kérdéseire a nővér kompetenciáján belül.
- A beteg reakcióinak megfigyelése a diagnózissal, a betegség előrehaladá-sával kapcsolatban.
- A beteg tájékoztatása a kapcsolattartó nővér személyéről (rendelési időről)
- Vallási/kulturális vonatkozás:
- A beteg speciális vallási, illetve kulturális igényeinek felmérése.

Jegyzetek:

- Beteg adatainak felvétele és rögzítése az ápolási lapon.

A műtét napja

Ismeretek, ezek fejlesztése:

- A beteg felvilágosítása a műtét kimeneteléről, ha a beteg ébren van.

Sztóma állapota:

- A sztómával kapcsolatos paraméterek megfigyelése és rögzítése az ápo-lási lapon.

Ürítés:

- A bélműködés vagy váladék megfigyelése és rögzítése az ápolási lapon.
- A sztómazsák szükség szerinti ürítése. Délelőtt • Délután • Éjszaka

Bőr/szövet:

- A sztóma és bőr közötti kapcsolat megfigyelése és rögzítése az ápolási lapon.
- A sztóma magasságának megfigyelése és rögzítése az ápolási lapon.
- A sztóma átmérőjének megmérése és rögzítése az ápolási lapon.
- A sztómazsák, illetve alaplap felhelyezése (típusának, illetve felhelyezésé-nek időpontja feljegyzésre kerül az ápolási lapon).
- A sztómazsák cseréje szükség esetén, az alaplap cseréje leválás, illetve bőrirritáció esetén.

Egyéb:

- Megjegyzések rögzítése az ápolási lapon.

Műtét utáni 1. nap

Ismeretek, ezek fejlesztése:

- A beteg és legközelebbi hozzátartozójának találkozása a sztómaterápiás nővérral.
- Ellenőrzés, hogy a beteg megkapta a szükséges ápolási kellékeket.
- A beteg tájékoztatása az oktatásról az eszközcserét illetően.

Sztóma állapota:

- A sztómával kapcsolatos paraméterek megfigyelése és rögzítése az ápo-lási lapon.
- Az orvos tájékoztatása a sztóma állapotával kapcsolatos változásokról.
- Az ödéma felszívódása.
- Az elszíneződések elmúlása.
- A sztóma méretének csökkenése.
- A beteg tájékoztatása a sztóma fájdalommentes megérinthe-tőségéről.

Ürítés:

- A bélműködés vagy váladék megfigyelése és rögzítése az ápolási lapon.
- A beteg tájékoztatása az átlátszó sztómazsák viselésének szükségessé-géről, az első 2-4 napban a sztóma megfigyelése céljából.

- A sztómazsák ürítése szükség esetén

Délelőtt • Délután • Éjszaka

Bőr/szövet:

- A sztóma és környezete kapcsolatának megfigyelése az ápo-lási lapon.
- A sztóma magasságának megfigyelése és rögzítése az ápolási lapon.
- Az alaplapnak a sztómára való megfelelő illeszkedésének ellenőrzése és rögzítése az ápolási lapon.
- A kötés ellenőrzése a szivárgás megfigyelésének céljából.

Délelőtt • Délután • Éjszaka

Egyéb:

- Megjegyzések rögzítése az ápolási lapon.

Műtét utáni 2. nap

Ismeretek, ezek fejlesztése:

- A sztómazsák cseréje lépéseinek megbeszélése a beteggel.
- A sztóma megmutatása a betegnek, ha kéri.
- A bőr normális reakcióinak bemutatása eszközcsere folyamán.
- A beteg megtanítása a bőrmegfigyelés módjára.
- Jegyezzük fel a lecserélt sztómazsák értékelését az ápolási lapon.

Sztóma állapota:

- A sztóma paramétereinek megfigyelése és rögzítése az ápolási lapon.
- A beteg tájékoztatása az egészséges sztóma kinézetéről.
- A beteg megtanítása a megfigyelés módjára.

Ürítés:

- A bélműködés vagy váladék megfigyelése és rögzítése az ápolási lapon.
- Magyarázat a betegnek a sztómazsák ürítése közben.
- A sztómazsák szükség szerinti ürítése Délelőtt • Délután • Éjszaka

Bőr/szövet

- A sztóma és környékének megfigyelése és rögzítése az ápolási lapon.
- A sztóma magasságának megfigyelése és rögzítése az ápolási lapon.
- A sztómazsák cseréjekor a bőrreakciók megfigyelése a ragasztóanyaggal szemben, és rögzítése az ápolási lapon.

Egyéb:

- Jegyzetek rögzítése az ápolási lapon.

Műtét utáni 3. nap

Ismeretek, ezek fejlesztése

- A sztómagondozás oktatásának biztosítása, ellenőrzése, hogy a beteg majd el tudja látni a sztómáját. Annak biztosítása, hogy a beteg kényelmesen és biztonságban érezze magát, illetve legyen lehetősége kérdéseket feltenni.
- Fontos, hogy a beteg gyakorolja a sztómazsák cseréjét először ágyban, majd fürdőszobában, ha lehetséges.

Sztóma állapota:

- A sztóma paramétereinek megfigyelése és rögzítése az ápolási lapon.
- Informáljuk a beteget arról, hogy amikor a sztóma külsejét borító nyálka-hártyát tisztítjuk, enyhe hajszáleres vérzés előfordulhat.
- Ha a vérzés hosszan tart, hideg vízzel megállíthatjuk. Ha a vérzés nem áll el, orvoshoz kell fordulni.

Ürítés:

- A bélműködés vagy váladék megfigyelése és rögzítése az ápolási lapon.
- Informáljunk a hangokról és a szagokról most és a jövőben.
- A beteg biztatása a sztómazsák cseréjére.
- A zsák szükség szerinti ürítése Délelőtt • Délután • Éjszaka

Bőr/szövet

- A sztómának és környezetének megfigyelése és rögzítése az ápolási lapon.
- A sztóma magasságának megfigyelése és rögzítése az ápolási lapon.
- A sztóma körüli bőr megfigyelése és rögzítése az ápolási lapon.
- A sztómazsák cseréjének nyomon követése.
- A bőrirritáció tüneteinek elmagyarázása.
- A szőreltávolítás módjának oktatása – szőrtelenítő krém használata folliculitis megelőzése céljából.
- A sztómazsák nélküli zuhanyozás módjának ismertetése.
- Papírvatta, nem szőtt törülköző használatának megmutatása.
- A sztóma méretének rendszeres ellenőrzése.
- A sztóma méretének mérése és megfelelő méretű sablon készítése.
- A lecserélt eszköz értékelésének rögzítése az ápolási lapon.
- A felüllesztett eszköz nevének rögzítése az ápolási lapon.

Egyéb:

- Jegyzetek, a beteg pszichés státuszának rögzítése az ápolási lapon.

Műtét utáni 4. nap

Ismeretek, ezek fejlesztése:

- A szűrőbetét funkciójának ismertetése.
- A filter letakarása zuhanyzaskor.
- A szagok közömbösítési módszereinek ismertetése pl. spray, por.
- A gyógyászati segédeszköz kivágása a sablon alkalmazásával.

Sztóma állapota:

- A sztómával kapcsolatos paraméterek megfigyelése és rögzítése az ápo-lási lapon.
- Győződjünk meg róla, hogy a beteg ismeri saját sztómája jellegzetességeit.

Ürítés:

- A bélműködés megfigyelése és rögzítése az ápolási lapon.
- A beteg tanítása a sztómszák cseréje közben.
- A használt zsák eldobásának módja.

Bőr/szövet:

- A bőr reakciójának ellenőrzése a váladekok és a gyógyászati segédeszköz ismeretében.
- A beteg segítése/tanítása az eszköz használata, cseréje közben.
- Győződjünk meg róla, hogy a beteg ismeri az egészséges bőr jellemzőit.
- A lecserélt eszköz értékelésének rögzítése az ápolási lapon.
- A felillesztett eszköz nevének rögzítése az ápolási lapon.

Egyéb:

- Jegyzetek, a beteg pszichés státuszának rögzítése az ápolási lapon.

Műtét utáni 5. nap

Ismeretek, ezek fejlesztése:

- Adjunk lehetőséget, hogy a beteg bevonhassa hozzátartozóit a gyógyászati segédeszköz alkalmazási technikáiba.
- Az alkalmazható gyógyászati segédeszköz előnyeinek, illetve hátrányainak ismertetése.
- A beteg tájékoztatása arról, hogyan készítség elő az eszközt a mérőgyűrű segítségével.
- A sztóma speciális típusának anatómiai, élettani jellemzőinek ismertetése.
- Információk az étrendi ajánlásokról a sztóma típusának megfelelően.

Sztóma állapota:

- A sztómával kapcsolatos paraméterek megfigyelése, rögzítése az ápolási lapon.

Ürítés:

- A bélműködés megfigyelése és rögzítése az ápolási lapon.
- A beteg nővéri segítség nélkül kezeli az eszközt.
- A beteg nővéri segítség nélkül dobja el az eszközt.

Bőr/szövet:

- A bőr reakciójának ellenőrzése a ragasztóval, és rögzítése az ápolási lapon.
- A beteg felügyelet mellett eltávolítja a sztómszákot, és megtisztítja a bőrt.
- A beteg irányítás mellett alaplapot cserél.
- A lecserélt eszköz értékelésének rögzítése az ápolási lapon.
- A felillesztett eszköz nevének rögzítése az ápolási lapon.

Egyéb:

- Jegyzetek, a beteg pszichés státuszának rögzítése az ápolási lapon.

Műtét utáni 6. nap

Ismeretek, ezek fejlesztése

- Az otthoni változtatások szükségességének megbeszélése a segédeszköz használatához (tükör stb.).
- Informálódás a beteg szociális helyzetéről.
- A beteg informálása a tá-támogatás és egyedül engedelyezés rendjéről.
- A beteg informálása a beteggyógyászatról.
- A beteg mindig hordjon magánál tartalék segédeszközt, hogy szükség esetén cserélni tudja.
- A beteg aggályainak eloszlátása az idegen helyen történő sztómaellátással kapcsolatban.
- A beteg informálása, hogy minden tevékenység végezhető (uszodai használatra a vízálló és kifolyásmentes zsák alapvető szükséglet).
- A beteg informálása, hogy az utazással kapcsolatban nincsenek megszorítások.
- Repülővel való utazás esetén a sztómszák a kézipoggyászbba legyen pakolva.
- Tanács a betegnek, hogy a biztosítási szabályokat nézze át utazás előtt.
- Tanács a betegnek, hogy hordjon üríthető zsákot hasmenés esetén.

Sztóma állapota:

- A sztómával kapcsolatos paraméterek megfigyelése és rögzítése az ápolási lapon.

Ürítés:

- A bélműködés megfigyelése és rögzítése az ápolási lapon.

Bőr/szövet:

- A bőr és környezete illeszkedésének ellenőrzése és rögzítése az ápolási lapon.
- A bőr reakciójának ellenőrzése a ragasztóval, és rögzítése az ápolási lapon.
- A lecserélt eszköz értékelésének rögzítése az ápolási lapon.
- A felillesztett eszköz nevének rögzítése az ápolási lapon.
- Az eszközválaszték átbeszélése.

Egyéb:

- Jegyzetek, a beteg pszichés státuszának rögzítése az ápolási lapon.

Műtét utáni 7. nap

Ismeretek, ezek fejlesztése:

- A beteg önállóan készítség elő az eszközcsereit.
- A beteg informálása a hazabocsátás utáni segítségéről, utógondozásról (sztómaterápiás ambulancia, házi ápolás, betegek egyesületei).

- Konzultációs időpont megbeszélése a sztómaterápiás nővérrel.

Sztóma állapota:

- A sztómával kapcsolatos paraméterek megfigyelése és rögzítése az ápolási lapon.

Ürítés:

- A bélműködés megfigyelése és rögzítése az ápolási lapon.
- A beteg ismereteinek ellenőrzése a bélműködésről, a székletkonzisztenciáról a saját sztómáját illetően.

Bőr/szövet:

- A bőr és környezete illeszkedésének ellenőrzése és rögzítése az ápolási lapon.
- A bőrreakció ellenőrzése a ragasztóra, és rögzítése az ápolási lapon.
- Megbeszélés a beteggel, hogy mely terméket szeretné használni, és rögzítése az ápolási lapon.
- Ha a beteg választott eszközt, a megnevezést az ápolási lapra felírjuk.

Egyéb:

- A beteg informálása a jövőbeni krízisreakciókról és javulásról a következő hetekben.
- A beteg megkérdezése, hogy családtagjaival, barátaival, kollégáival milyen mértékben akarja megosztani, hogy sztómája van.
- A beteg informálása a betegségnek a pszichés hatásairól a testképváltozás miatt, a szexuális vágy csökkenéséről, a partner reakciójáról.
- Jegyzetek, a beteg pszichés státuszának rögzítése az ápolási lapon.

Műtét utáni 8. nap

Ismeretek, ezek fejlesztése:

- A beteg önállóan végzi el az eszközcsereit és dobja el a használt eszközt.
- A beteg informálása a gyakorlás fontosságáról.
- A beteg informálása a felépülési időszakról.
- A beteg informálása az ajánlott fizikai tevékenységekről (emelés).

Sztóma állapota:

- A sztómával kapcsolatos paraméterek megfigyelése és rögzítése az ápolási lapon.

Ürítés:

- A bélműködés megfigyelése és rögzítése az ápolási lapon.

Bőr/szövet:

- A bőr és környezete illeszkedésének ellenőrzése és rögzítése az ápolási lapon.
- A bőr reakciójának ellenőrzése a ragasztóval kapcsolatban, és rögzítése az ápolási lapon.
- Az eszköz kiválasztásának megbeszélése.
- Ha a beteg döntött egy eszközfejta mellett, a megnevezését be kell írni az ápolási lapra.

Egyéb

- A beteg tájékoztatása a műtét lehetséges szövődményeiről: (impotencia, fájdalom közöskülés közben, hüvelyszárazság, szexuális vágy csökkenése stb.).
- A beteg tájékoztatása a kiegészítő segédeszközökről: sztómadugó, sztómasapka, haskötő, irrigáló készülék, fűző stb.
- Jegyzetek, a beteg pszichés státuszának rögzítése az ápolási lapon.

Műtét utáni 9. és 10. nap

Ismeretek, ezek fejlesztése:

- Közös beszélgetés a beteggel, a hozzátartozókkal és a sztómaterápiás nővérrel.
- A tanult információk átisméltése.
- Az eszköz cseréje a hozzátartozó jelenlétében, ha ez még nem történt meg.
- Ellenőrizzük, hogy mennyire biztosan tudja ellátni a sztómáját a beteg.
- A sztómaterápiás nővér kiadja a vényeket a támogatott eszközökhöz, melyeket az orvos elrendelt.
- A beteg tájékoztatása, hol juthat eszközökhöz.
- A beteg ellátása 3 hónapra elegendő eszközzel és tartozékkal.
- Időpont-egyeztetés a sztómaterápiás ambulanciára kontrollra, időpont bejegyzése az „ápolási lapra”.

Sztóma állapota:

- A sztómával kapcsolatos paraméterek megfigyelése és rögzítése az ápolási lapon.

Ürítés:

- A bélműködés megfigyelése és rögzítése az ápolási lapon.

Bőr/szövet:

- A bőr és környezete illeszkedésének ellenőrzése és rögzítése az ápolási lapon.
- A bőr reakciójának ellenőrzése a ragasztóval, és rögzítése az ápolási lapon.
- A sztóma átmérőjének megmérése és rögzítése az ápolási lapon.
- A mérőszablon ellenőrzése, nem megfelelés esetén új mérőszablon készítése.
- A beteg eszközt cserél segítség nélkül.

Egyéb:

- Ismertetjük a beteggel az irrigáció lehetőségét (kolosztóma).
- Speciális segédeszközök ismertetése.
- Jegyzetek, a beteg pszichés státuszának rögzítése az ápolási lapon.

Egyesületi hírek

A Magyar Sztómaterápiás Nővérek Egyesülete 2000. június 14-én alakult.

Az egyesület azon egészségügyi szakdolgozók, ápolók független szervezete, akik az egészségügyi és szociális ellátás területén tevékenykedve sztómaviseelőket ápolnak, gondoznak, ill. rehabilitálnak, munkájuk kapcsán krónikus sebek ellátásával, inkontinensek ápolásával és rehabilitációjával foglalkoznak.

2006. március 24-25-én került megrendezésre a legutóbbi közgyűlés Budapesten, ahol új vezetőségválasztás volt.

Az egyesület elnöke: Patai Gyöngyi, Budapest, Országos Onkológiai Intézet.

Gazdasági felelős: Szabó Józsefné, Budapest, SOTE Transzplantációs Klinika, **tanulmányi felelős:** Orbán Andrea, Karcag.

A felügyelőbizottság elnöke: Czupi Attiláné, Zalaegerszeg.

A felügyelőbizottság tagjai: Hrenkóné Kovács Magdolna, Kerepestarcsa, Pápainé Mayer Anikó, Szekszárd.

Az egyesület rendes, pártoló és tiszteletbeli tagokból tevődik össze. Tagsági viszony akkor jön létre, ha a kérelmet /belépési nyilatkozatot/ az elnökség elfogadja, nyilvántartásba veszi, és a jelentkező befizeti az éves tagdíjat.

Éves tagdíj a legutóbbi közgyűlés szavazata alapján 2000 forint. A jelentkezési lapot a következő lapszámban közzé tesszük igény esetén.

OTP-számlaszámunk: 11711034-208556449

Mindenkit várunk közénk.

Ápolási praktikák

1. kérdés
Milyen a helyes bőrtisztítás?

Válasz

Először mechanikusan letisztítjuk a székletmaradékot a bőrről papírvattával. Ezt követi a nedves bőrtisztítás semleges hatású szappannal, illetve lemosó folyadékkal és szótt kendővel. Végül szárazra töröljük a bőrt, a szárítás történhet esetleg hajszárítóval. Szükség esetén szóba jöhet a bőr szárítelenítése és bőrvédő krém használata. Mielőtt a sztómazacskót felragasztjuk, gondoljunk rá, hogy a bőrt zsirtalanítani kell.

2. kérdés
Hogyan tárolható a használt zacskó?

Válasz

Mielőtt a zárt szemetesbe dobjuk, a tapadó felületet úgy hajtsuk össze, hogy az tartsa összezárv a zacskót (egyrészes). Urosztómás, illetve üríthető zsák tartalmát, csere előtt, engedjük le a WC-be.

Czupi Attiláné, Zalaegerszeg

További praktikákat vagy kérdéseket szívesen közreadunk, várjuk a leveleket a szerkesztőségbe!

Közgyűlési csoportkép

Vidám percek

Lapp eset

Egyéves távollét után hazatér a rénszarvaspásztor. Megszámolja a gyerekeket, eggyel több van belőlük. Rögtön kérdőre vonja a feleségét. Az asszony ezt válaszolja: Ne is foglalkozz velem, ez egy másik lappra tartozik!

Talány

- Miért füstöl a kórház kéménye?
- Mert fő az egészség!

Dilemma

- Miért veszekszenek a csigák?
- Nem tudják eldönteni, kinél legyen a házibuli.

Kedves Olvasó!

Ha szereti a vicceket, és van a tarsolyában hasonló, akkor szívesen vennénk, ha megosztaná velünk, más is hadd mulasson rajta.

STOMA VILÁG

Hírlevél egyesületi tagoknak, szakmai fórum sztómaterápiás nővérek számára

Alapító: Magyar Sztómaterápiás Nővérek Egyesülete

Főszerkesztő: Patai Gyöngyi, a Magyarországi Sztómaterápiás Nővérek Egyesületének elnöke
1122 Budapest Ráth György u. 7/9. • telefon: 224-8600 • fax: 224-8665 • e-mail: patai@oncol.hu

Lapszerkesztők: Czupi Attiláné, Zalaegerszeg • e-mail: czupijuli@freemail.hu

Hrenkóné Kovács Magdolna, Kerepestarcsa • e-mail: hrenkone@florhosp.hu • Gaspalkovics Zoltánné, Salgótarján

Kiadó: VIVA Média Holding, • 1135 Budapest, Szegedi út 37-39. • telefon: 288-7700 • fax: 288-7703 • e-mail: vivamedia1@axelero.hu

Megjelent a Coloplast A/S Magyarországi Képviselet támogatásával

ISSN: